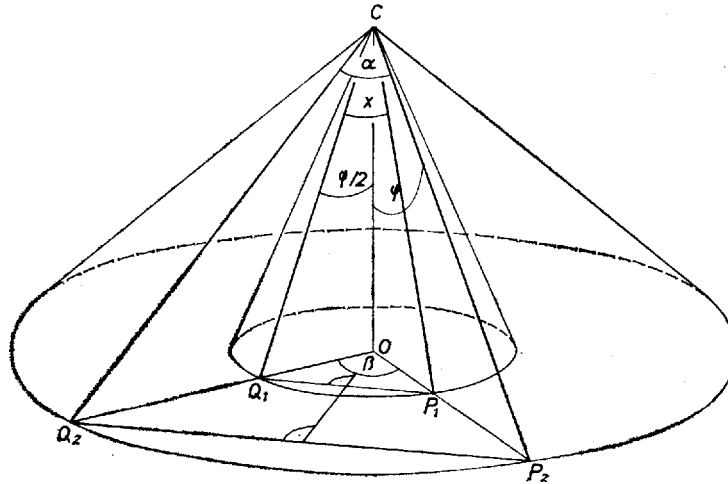

Legyen a kúp csúcsa C , alapkörének középpontja O , a nagyobb nyílásszögű kúp kérdéses alkotói CP_2 és CQ_2 , továbbá az OP_2 , OQ_2 sugaraknak a kisebb nyílásszögű kúp alapkörén levő pontjai P_1 , ill. Q_1 .

Ekkor egyrészt a $P_2CO \sphericalangle = \varphi$ és $P_1CO \sphericalangle = \varphi/2$ félnyílásszögeket, másrészt a CP_1 , CQ_1 alkotók közti $P_1CQ_1 = x$ szöveget kell meghatározunk az adott $P_2CQ_2 \sphericalangle = \alpha$ -ból, $P_2CQ_2 \sphericalangle = P_1CQ_1 \sphericalangle = \beta$ -ből.

Felhasználjuk, hogy CP_2O derékszögű háromszög, CP_2Q_2 és OP_2Q_2 , valamint CP_1Q_1 és OP_1Q_1 pedig egyenlő szárú háromszögek. A nagyobbik nyílásszögre

$$(1) \quad \sin \varphi = \frac{OP_2}{CP_2} = \frac{P_2Q_2 : (2 \sin \beta/2)}{P_2Q_2 : (2 \sin \alpha/2)} = \frac{\sin \alpha/2}{\sin \beta/2},$$

és ezzel – numerikusan megadott α , β szögek mellett – a $\varphi/2$ kisebbik nyílásszöveget is meghatározottan tekinthetjük.

Eredményünk átvihető a belső kúpra úgy, hogy φ helyett $\varphi/2$ -t és α helyett x -et írunk:

$$\sin \frac{\varphi}{2} = \frac{\sin x/2}{\sin \beta/2},$$

és innen az új alkotók közti, keresett szögre

$$(2) \quad \sin \frac{x}{2} = \sin \frac{\beta}{2} \sin \frac{\varphi}{2}.$$

Mivel valóságos kúpban az alkotó (CP_2 , CP_1) nagyobb az alapkör sugaránál, azért a CP_iQ_i és OP_iQ_i ($i = 1, 2$) háromszögekben C -nél kisebb szög van, mint O -nál, tehát $\alpha < \beta$, illetve $x < \beta$. Így, ha az adatokra $0^\circ < \alpha < \beta < 180^\circ$, akkor (1) és (2) jobb oldala 0 és 1 közti szám, feladatunk egyértelműen megoldható.

Megjegyzés. Tetszetősebb, ha ismeretleneinket egyik alkalmas szögfüggvényük révén az (eredeti) adatok valamelyik szögfüggvényével fejezzük ki. Ehhez (1) alapján

$$\cos \varphi = \sqrt{1 - \sin^2 \varphi} = \sqrt{1 - \frac{\sin^2 \alpha/2}{\sin^2 \beta/2}} = \sqrt{\frac{\cos \alpha - \cos \beta}{1 - \cos \beta}},$$

és így a kisebbik nyílásszög közvetlenül

$$\sin \frac{\varphi}{2} = \sqrt{\frac{1}{2} - \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\cos \alpha - \cos \beta}{1 - \cos \beta}}},$$

ebből pedig (2) alapján

$$\cos x = \frac{1}{2} (1 + \cos \beta + \sqrt{(1 - \cos \beta)(\cos \alpha - \cos \beta)}).$$

A kisebbik nyílásszög még másképpen

$$\operatorname{tg} \frac{\varphi}{2} = \frac{\sqrt{1 - \cos \beta} - \sqrt{\cos \alpha - \cos \beta}}{\sqrt{1 - \cos \alpha}}.$$

Ezek igazolását az érdeklődő olvasóra hagyjuk.